

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. **Hirdetmények** beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Tiltakozás.

Gyalázat érte Barsvármegyét. Beszennyezték multját. Bemocsolták dicsőséges történelmét.

71 szavazatból 61 szavazat akadt a vármegye folyó hó 15-iki közgyűlésén amellet, hogy Magyarország nem kell alkotmány, hogy üdv, hogy bizalom iller meg azt, aki Magyarország évezredes alkotmányát el akarja tiporni.

Egy báró, Magyarország egyik főura és egy kir. tanácsos, egy magyar ügyvéd volt ennek a büns határozatnak értelmi szerzője.

Ime, ez a szomorú tényállás, amely azt fejezi ki, mintha Barsvármegye már letagadta volna ősei hitét, mintha Barsvármegye meggyalázni akarná ősei emlékét.

Nemcsak az egyéneknek, de a csoportoknak, — a szervezeteknek is van külön jellemük. És ha az egyén, aki megtagadja apja hitét, ki meggyalázza ősei emlékét — jellemes embernek ritka kivételben fog tekintetni, akkor egy vármegye közönsége sem érdemel más bírálatot, ha ezeréves multját megtagadva, oly határozatot nyilvánít, amilyet azok, kik már sirjaikban nyugosznak, soha még csak elképzelni sem mertek volna.

A f. hó 15-iki közgyűlésen nyilvánított bizalom azt jelenti, hogy Barsvármegyében kihalt volna már a független Magyarország iránti hazafias lelkesedés. Azt jelenti,

hogy Barsvármegyében Magyarország alkotmányának értéke nincs. Azt jelenti, hogy ha még egyszer rá kerülne a sor, hogy Magyarország alkotmányát csak életünk, csak vériünk ontása árán lehet a végpusztulásból megmenteni, Barsvármegyében nincs, vagy ha van — nagyon kevés — félelmetesen kevés az a jó, hű hazafi, aki ezt az áldozatot is képes volna meghozni.

Mert olyan szörnyűen visszatartó az a kép, melyet a 15-iki közgyűlés teremtett, hogy azt kell hinni, mintha már Barsvármegyében nagyobb erény a vakmerőséggettisztelni, a szurony, a golyó hatalmának vakon engedelmeskedni, mint az ország alkotmányát védelmezni. Szép erény a bátorság, még ha a vakmerőségig torzul is el, — szép erény a felettesek iránti engedelmeség is, — de ha ez erények gyakorlása a tulzásba csap át és többre becsüljük a világ, az élet legfenségesebb, legmagasztosabb erényénél, az ország alkotmányának tiszteletben tartásánál, akkor ez már nem erény többé, de bűn, az erkölcsi világ legnagyobb bűne.

Az ország alkotmányát Barsvármegyében azzal akarják pótolni, hogy tiszteletet szereznek a vakmerőségnek, hogy vak engedelmeséget szereznek a nyers hatalomnak?!

Olyan nincs!

E vármegye közönségét borzadálylyal tölti el az, ha illetén juttatják kifejezésre akaratát, meggyőződését.

E vármegye közönsége határozottan és ünnepélyesen tiltakozik a 15-iki közgyűlés bizalomnyilvánítása ellen.

Barsvármegyében nem 61 szavazat, s abból nem 30—40 fizetett, a hivatalos hatalom befolyása alatt levő igen szó van hivatva eldönteni, hogy ragaszkodik-e a vármegye közönsége az ország alkotmányához, vagy sem.

E vármegye közönsége nem ismeri el, hogy Magyarország sorsát jól védi meg az, aki — ha né tán jóhiszeműen is, — de valósággal elpusztítja, szétrombolja az ország alkotmányát, a melyet mint szent, mint legdrágább ereklyét oly féltékenyen őriztek meg apáink és amelyet ha kell, testünkkel, ha kell életünkkel olyan tisztán, olyan érintetlenül, olyan egészen kell gyermekeinknek, unokáinknak, a jövő nemzedéknek átszolgáltatnunk, amiként azt mi vetük át.

E vármegye közönsége igenis hű marad ősei hitéhez, mely Magyarország alkotmányában látja a haza jövőjét biztosítva és él e hit oly erősen, oly szilárdan, hogy azt 60 szavazat nem fogja kiirtani sohasem belőle.

Lehet Barsvármegyében egy-

TÁRCZA.

Karácsonyi rege.

Karácsony szent ünnepén
Fölbug az ének templomokban,
Vénült, fagyott szivek fölött
Meleg hit tiszta lángja lobban.

Az éjfél mise alatt
A hívó népség tömegében
Egy magános asszony zokog
Fehér az arcza, haja ében.

Ilyen volt egykor hajdanán
Bűnét megbánó Magdaléna,
Ilyen volt a paradicsomból
Kiűzött bűnös, bájos Éva.

És mig körötte zeng a nép
És száll az ég felé szent ének
A nő szeméből hull a könny
Szívét vad fájdalom ejté meg.

És föl-föl jajdul hangosan
Kibug énekéből siralma,
Künn tombol a téli vihar
S a hűngöt magával ragadja.

S viszi hegyen és dombon át
Tul a kilenczedik határon
Egy temető felé viszi,
Hol örökös a békeálmom.

Egy férfi tekszik itt alant,
Aki e siralmat megérti
Szerették egymást . . . gyöngye nő
És öngyilkossá lett a férfi.

Karácsonynak szent éjjelén,
Kit siratnak a templomokban
A sir mélyén megérzi ezt
És parló szive egyet dobban.

Erdősi Dezső.

Két levél.

Irta: G. Büttner Julia.

I.

Felső-Baratai Baratay Gáspár levele gyámleányához, Kátay Magdához.

Kedves gyámleányom!

Egy kis baleset végett, ugyanis a lábam bokában kifeszamodott, nem mehetek most hozzátok és nem kérdezhetem meg tőled: mi kifogásod van Bálmos Imre ellen?

Mert az öreg Bálmos Menyhért keserves levéllel fordult hozzám. Panaszt tesz, hogy mind csak hiába várja édesanyádtól az ígért meghívást: mikor menjenek már Imrével az elgyűrűzésre?

Ugylátszik, hogy sem az öreg, sem a fiatal semmiképen sem akarja elfogadni, hogy te vonakodhatnál ettől a házasságtól? Mert azt is írja Bálmos, hogy már édesanyáddal jóformán meg is egyezett a hozomány iránt is. Csak azt tartotta még föl

édesanyád, hogy otthonról írja meg mikor jöhetnek.

Kedves kis hugom, ne röstelj nekem szegény béna embernek, ebben a fontos ügyben fölvilágosítást adni.

Aztán csakugyan azért mentetek Bálmos-falvára, hogy te Imrét megismerd? Vagy, mint apja írja: „házasság ezéjéből kölcsönösen megszeressétek egymást?”

Írj nekem minderről bizalommal. Ne sajnáld se a papiroost, se a tintát, a mi azt jelenti, hogy hosszú levelet várok. Hisz tudod milyen kedves vagy nekem, stb.

II.

Kátay Magda levele Baratai Baratay Gáspárhoz.

Drága gyámtyám!

Kis baleset? Hisz az szörnyű nagy baj, hogy szegénylába kifeszamodott! Még nekem is baj! Mert a miatt nem láthatom s nem mondhatom el szóval, hogy Bálmos bácsi öregember létére, levelében leténfergett az igazság utjáról.

Édesanyám csak azért ment Bálmos-falvára, mert Erdősön hallottuk, hogy a Bajnai-féle örökösödési pörhöz a szükséges okiratok nagyobb része Bálmoséknál van.

Hisz ön tudja, kedves gyámtyám, hogy ugyanazért kerestük most föl személyesen a többi rokont is. És ha gyámomat olyan szerencsétlenség nem érte volna, hogy hozzánk jöhetne, vagy édesanyám nem lenne

két főúr, egy-két kir. tanácsos és néhány fizetett hivatalnok, akinek talán más a meggyőződése az ország mai állapota tekintetében, — lehet, hogy 50, vagy 100 s talán még egy-két ilyen meggyőződés található, de hogy az ezerek, de hogy a százezerek, a vármegye lakosságának tulnyomó nagy többsége ezekkel nem azonosítja magát, sőt nyíltan röstelkedik, szégyenkezik miattuk, ez oly igaz, mint igaz volt és lesz is mindig, míg magyar lakja e hazát, hogy Barsvármegye az alkotmányért, az ország függetlenségéért, önállóságáért mindig az elsők között harcolt és fog is harcolni mindig.

Azt a lapot, amelyen 1904. év december hó 15-ike van, vagy lesz e vármegye történelmében feljegyezve, ki kell onnan tépni, mert szégyent hozott reánk, a melyért nemcsak nekünk, de még késő unokáinknak is pirulniok kell majd. Színjátékot üztek Barsvármegye közönségének igaz meggyőződéséből.

Tiltakozunk ellene!

Simonyi Béla.

Nekünk volt és lesz is mindig bátorságunk akárkinek is szemébe megmondani az igazat. — Nem mondhatja el tehát rólunk senki sem, anélkül hogy valótlanágot ne állítana, mintha ez uttal is más elv vezérelne bennünket, mint az, hogy a valót, az igazat hirdessük.

Mert hirdetni akarunk e név diszével, e név becsületével.

Az igazságszolgáltatás egyik közismert tekintélyének szavait idézzük: „Bár sok oly alispánja volna Magyarországnak, mint Simonyi Béla — akkor Magyarország boldog ország volna.“ — Azt hisszük, szóról-szóra közöltük az idézetteket, mert gyorsírói feljegyzés van róla és onnan vet-

tük — de ha netán a szavak nem is volnának egészen azonosak, a tartalom, a gondolat híven van idézve és ez nekünk tökéletesen elegendő ahhoz, hogy amiket mi akarunk hirdetni a „Simonyi Béla“ névvel, hogy az színigazság, hogy az a közmeggyőződés kristálytisza forrásából tör elő.

Ki az a Simonyi Béla?

Tetőtől talpig igaz magyar hazafi.

Tetőtől talpig derék, becsületes jellem.

Tetőtől talpig: ember — a fogalom legnemesebb értelmében.

Hát ez Simonyi Béla — Barsvármegye jelenlegi alispánja.

Igaz magyar hazafi, aki önzetlenül tudja szolgálni a hazát, — aki előtt nincs nagyobb kötelesség, mint forrón szeretni, forrón imádni azt a magyar hazát, amely a „Simonyi“-akra mindenkor büszke is volt, mert a lángoló hazaszeretet versenyében egyik fia a Simonyi-családnak túltett a másikon.

Derék, becsületes jellem, aki az erényt önmagáért gyakorolja és nem azért, hogy ellenértéket kapjon érte; aki ha jól, ha rosszul cselekszik, úgy cselekszik, mint azt az ő mély — benső, őszinte meggyőződése parancsolja; — aki nem alkuszik meg az elvekket, mert becsületes, jellemes ember kitarat elvei mellett még akkor is, ha rangot, hivatalt, vagyont és minden földi javat kell is érte cserébe adni.

Ez Simonyi Béla, Barsvármegye jelenlegi alispánja.

Ebben rejlik annak az aranyigazságnak az értelme, melyet fentebb idéztünk és amelyet azért hirdettünk, hogy mint élő példát oda állítsuk az egész országra, hogy megismerjék, hogy kövessék őt, nem csak azok, akiket a Gondvi-

selés alispánnak rendelt, hanem mindenki, közhivatalnok és minden fia az országnak egyaránt.

És egy ilyen példa nem talál követőkre még abban a vármegyében sem, ahol ő minden tettével, minden szavával szinte kápráztatón mutatja az utat?!

Mert hogy nem talált — azt sajnos, a múlt napok igazolták.

Nem is lesz boldog ez az ország addig, amíg az ilyen példának csak bámulója, csak tisztelője akad — de nem követője. Mit ér az, ha bámulják, tisztelik Simonyi Bélát az ő alantas hivatalnokai — ha nem követik őt.

Pedig ép ez kellene és amíg ez nem következik be, addig nem is fogjuk a haza iránt tartozó szent kötelességünket úgy amint kell, teljesíthetni.

De amíg Simonyi Béla marad Barsvármegye alispánja, — addig legalább lehet reményünk arra, hogy az az eszme, amelyet az ő nevével hirdettünk, Barsvármegyében is megtalálja apostolait.

Azt hirdetjük tehát Simonyi Béla nevével, hogy bár nem csak sok ily alispán, de sok más ily közhivatalnok is volna az országban, akkor csakugyan boldog volna ez a Magyarország.

Karácsonykor.

Eljutottunk a szeretet ünnepéhez, szép karácsony napjához, amely minden idők legpoétikusabb, legkedvesebb ünnepe. Ennek az ünnepi dátumnak sok külsősége ragyogó czeremóniáléja és hagyományokon nyugvó sok bájos szokása bizonyos melegséggel árasztja el a szíveket.

Karácsony estéje a maga ezer fényben kigyuló fájával, bizalmas szeretetteljes családi milieujével, a karácsonyi éjféli mise, a maga miszticizmusával, karácsony napjának ujjongó énekei oly esztétikusan széppé, ethikailag megindítóvá teszik ezt az ünnepet, hogy a karácsony felekezeti és társadalom-különbség nélkül az emberiség ünnepévé vált.

Mamám is úgy vette, mert sajnálkozva kérdezősködött felőle.

— Ez? Ez egy szegény rokonunk, Bálmós Ferencz, — felelt az öregasszony. — Bálmós Gábornak a maradéka. Apátlan anyátlan árva volt s mert mi vagyunk a keresztszülei, hát fölneveltük. Előbb kereskedésbe adtuk. De ott gyöngye volt a portékákat leemelgetni az állványokról, hát az uram aztán úgy gondolta, hogy tán majd használhatja a gazdaságnál. Most a mi kenyérünket eszi. De inkább csak kegyelem-kenyeret.

— Hát mit tett az a szencsétlen Gábor a vagyonával? — kérde mamám. — Hisz biztosan tudom, hogy adósságmentes szép birtoka volt. Hát az hová lett?

— Hja, az már rég az én kezemre jutott, — dühögte lustán a háziúr. — Inkább legyen a családé, mint hogy idegennek jusson. Ez az éhletetlen Ferencz úgy is, ha ráhagyom, elpocsékolta volna s koldusbotra jut. Nálam legalább holtig lesz kenyere.

Az így önzetlenül fölnevelt s „kegyelem-kenyeren“ tartott fiú, újra bejött s fáradhatlan készséggel váltott tányért, hordta az ételeket, borokat. Parancsra behívta a kutyákat, majd meg újra kivezette s végül künn maradt étkezni, talán a eselédekkel.

Délután nem láttuk őt, hanem estefelé porosan, fáradtan jött meg a gazdaságból

az uttól annyira kimerülve, hogy oda mehetnének, akkor már beszámoltunk volna azzal, hogy egészen hiába jártunk.

Most pedig, a mint kívánta kedves gyámtyám, nem fogom kimélni se a papirozt, se a tintát, se Bálmósékat. Az utóbbit ugyan nem kívánta gyámtyám, de én mindent meg akarok írni.

Mikor hozzájuk jöttünk, heten voltak otthon, a két leány, a meny, két fiú és az öregek. Mind nagytetű, tulhizalt, kevészavú szép emberek. Olyanok voltak, mint egy csoport jóllakott éjjeli ragadozó madár, a mint a napfényben nagy tunyán ülnek, csupán a fejöket és szemöket forgatva.

Ezek még beszélni is renyhék. A férfiak egész nap heverték és dohányoztak. A nők összetett kezekkel ülnek s szép szemük üres tekintettel néz a világba, vagy magukat csodálják a tükör előtt.

Csupán anyjuk beszélt mamával, nehezen nyögve panaszolva a mai korra, mikor a fiuk prédák, lusták, a leányok kilátók. Bezzeg más volt akkor, mikor ő még leány volt. Hétköznap nem volt a mulatság napja, hanem kartonba öltözve, tühegyre szedték a vásznat, s a leányok egy mosó moll-ruhában báloztak egész farsangon. Most meg eladják a trágyát és Párisból hozatják érte a bolond cifra rongyot, „szent Tamástól“ vagy „szent Józseftől“, — mert manapság még a szentek nevét is csak arra használják, hogy ron-

gyokkal bolondítsák az asszonyokat! A férfiak meg akkor szegénylettek volna úgy feküdni egész nap, mint egy beteg állat. Dolgoztak eszükkel, kezükkel.

A benn levő családtagok kelletlenül, unalommal hallgatták az öreg nő panaszait. Férje azalatt nehéz léptekkel czammogott ki s be, folyton dohogva egy vézna sárgahajú, szeplős fiatalemberre, kinek egyszerre kétféle s egészen ellentétes parancsot is adott.

Málhánkat is az a megviselt ember hordta be. Később pedig az étkezésnél is főltszolgált s akkor, a hányan voltak, annyifelé küldték. . . .

Mindig az állása után szólingatták.

— Ispán! Margit vizet! — rivallt rá az egyik fiatal Bálmós, úgy látszik, Pistának hívják. — Ispán, hozz söröt! Ispán, tányért! Ispán, hol a vörös bor? Hozd vissza azt a malaczpecsenyét! Ispán, hívd ki a kutyát. Ne azt, de a Balhást; a Filkót hívd be!

Ez így ment szakadatlanul.

A vézna ispánon a legnagyobb fiatal Bálmós, az Imre, ruhái lehettek s e nagy, bő ruhákban még véznábbnak látszott. S a mint így egyöngye, betegesnek látszó fiatalember, e hét nagy, erős, tülegészleges embertől mindegyre üzve, lihegve rohant ide-oda, ez épen nem volt neveltséges látvány, de igen botránkoztató és igen szánalmas.

A társadalom együttélése, az emberiség közös élete egy legfőbb erkölcsi törvénynek, a szeretetnek fundamentumán épült. Ez az erkölcsi törvény a támasza, talpköve az emberi boldogulásnak, a haladásnak, sőt magának az erkölcsi világtrendnek is.

Az ember, aki maga is a földhöz van kötve, a meg nem fogható eszméi, erkölcsi erőket és azoknak tételeit szereti valami fix ponthoz kötni. Így keletkezett a karácsony ünnepi dátuma, vagy legalább is így támadt annak etikai lényege. A karácsony tehát a szeretet ünnepe.

Az ilyen ünnepek amelyek eszméi tartalmukkal az ember erkölcsi életének bizonyos periferiáira terjednek ki, az eszmélő, gondolkodó embert természetesen elmélkedésre készítetik. Az ember keresi az összhangot az ünnepek eszméi vonatkozása és a saját erkölcsi élete közt.

Ma, karácsony napján kissé megriad a lélek annak a zürzavaros ellentétnek, annak a nagy disszonanciának a szemlélésére, amely ez ünnep eszméi, erkölcsi tétele és az emberiség élete közt van.

Szeretet!... Milyen égostromló hazugságnak tetszik ez a szó most. Mintha Janus arca volna, mely torzmosolyval mered felénk, míg viszont vad keserűséggel bámul azokra a sivár jelenetekre, amelyek ma tagadásai minden szeretetnek, testvériségnek.

Messze innen, a távol keleten egymás vérént ontják a népek milliói. Szörnyű karácsonyt ülnek. A fa, amelyre a szeretet ajándékait aggatják, a halál, a pusztulás fája. Fény lobog fel a mandzsuri karácsonyi éjszakán is, de öldöklő ágyuk lobbanása az. Gyülvölködés és pusztulás. Ez a mandzsuri karácsony. És vajjon hány és hány család siratja ma fentartóját, hány és hány parányi gyermek szülőjét, aki még egy évvel ezelőtt gyenge fenyőágak közt gyujtogatta a szeretet ragyogó mécseit, míg most ez örök éjszaka végtelenbe vesz útján tünt el örökre? Hát ez volna a szeretet? Hát ez a szeretet ünnepe?

De ne menjünk ilyen messzire. Itt, közvetlen közelünkben, a mi nagy családkban, ebben a maroknyi magyar nemzetben is, idehaza, hogy pusztít, rombol a szeretet. Táborokra törve, ellenséges csapatokba sorakozva, hogy pusztítják egymást, hogy zuzzák, rombolják szét a köztünk való élet hidjait, amelynek a faji szeretet pilléreire épültek.

A vad, gyülvölködő politikai harcok sivár zaja riasztja el a karácsonyi pásztordalokat. Egymásnak rontanak a nemzet

legjobbjai, a nagyok és kicsinyek, marják, marezongolják egymást, mintha nem egyazon fiai volnának, mintha nem közös anyának neveznék ezt az áldott földet, amelynek szent neve: Magyarország!

Sötét bizonytalanságban borul a nemzetre karácsony éjszakája. És örökzöld fáján nem gyulnak mécsek; a szeretet mécsei.

Oly rideg, sivár ez a karácsony, a nemzet karácsonya. Hazugság, hogy van, hazugság, hogy csakugyan karácsony. Ez a gyülvölködés ünnepe, a testvérek harezáé, amelynél nem volt és nem lesz borzasztóbb soha a világon. A testvérek harezából eredt az első büntény a világon, ez bontotta meg első ízben az erkölcsi világtrendet.

Szomorú karácsonyt értünk meg. Bár elmúlva, mint egy rosz álom, hogy ne térjen soha vissza többé, bár emléke is elveszne emlékezetünkéből és ez a szent magasztos ünnep visszanyerné a maga igazi tartalmát, a maga valódi, Istentől való etikai lényegét: a szeretetet.

Ma a családi tűzhelyek körül kigyul a szeretet fája, ringassuk el lelkünket a mécsek fényözönében, hogy a káprázatban ne lássuk meg a rideg, sötét valóságot. Talán így megtarthatjuk még lelkünknek hitét, szívünknek lappangó szeretetét, amely ma már csak szép hazugságnak látszik. Ne engedjünk szívünkbe surrani azt a sok árnyat, amely körülöttünk lappang és elnyelni készül a szeretet örök fényforrását. Emberek! Próbáljuk meg szeretni egymást!

A helyzet.

A magyar közélet mai kavargásában minden magyar embert csak a politikai helyzet érdekel. Válságos időkkel élünk, ugye lehet nagy időkkel; a jövő bonyodalmai oly helyzetet teremthetnek, amelyek a magyar történelem fontos eseményei közé fognak tartozni és ennek az országnak minden értelmű lakója tudatában van, csak természetes tehát, hogy minket magyarokat csak a politikai közélet jelenje és jövője érdekel leginkább.

Nem sok mondani valónk van e jelemtől. Az a lázas szenvedély, mely a közéletet felkavarta — nem csak nem csillapult, de napról-napra még fokozódott is. Tűzes szikrákkal van a levegő telítve, mint mikor a kráter kavarog és kitörni készül.

Az országgyűlés újabb elnapolása ismét szózatot provokált a nemzethez. Az egyesült magyar ellenzék haditanácsa nem hagyhatja a nemzetet a fizetett meggyőződések befolyása által megfertőztetni. Tud-

jon a nemzet mindenről és bírálja el az eseményeket úgy, a mint az ország jól fel-fogott érdekében mindnyájunknak egyenlően kellene elbírálnunk.

De hát miben is áll a helyzet súlypontja? Sajnos abban, hogy állandóan nem arról vitatkozik a kormány, mikép kellene az ország nyugalmát helyreállítani, hanem, hogy mikép kell az újabb és újabb törvénytelenégeket akként elkövetni, hogy azok annyira, amennyire törvényeseknek tünjenek fel. Szóval, most csak az a cél lebeg a kormány szeme előtt, hogy tűzzel vassal érvényt kell szerezni akaratának, még ha a nemzetnek jelentős része, ha mindjárt a többsége is, azon nézetét vallaná is, hogy az ami készül — ismét törvénytelenység.

Erre még nincs példa a magyar történelemben. Történtek már kísérletek egyes hatalmon ülők részéről a személyes hiúság, a személyes törekvések kielégítésére, de hogy ezektől ne tágitottak volna akkor, amidőn az ország sorsa jutott összeütközésbe az egyéni ambíciókkal — erre még eset nem volt.

Eddig még csak gondatlansággal lehetett a Tisza kormányt vádolni, hogy az ország vezetésében nem jól mérlegelte a viszonyokat — ma már azonban a kormányt nem gondatlanság, hanem szándékos kosság terheli.

Tisza István miniszterelnök nem tágit. Hiába követ el Andrássy Gyula gróf mindent, hogy álljon félre, hogy tegye lehetővé a kibontakozást, — Tisza gróf erre nem hajlandó, ő „megy a maga útján.” Vagy ő marad az ország miniszterelnöke, vagy beláthatatlan veszedelemben kerül az ország. Ez aztán a bölcs kormányzás.

S itt azután a tárgyilagos bírálónak okvetlen megáll az esze. Mert semmikép sem lehet azt megérteni, hogy a szabad-elmű pártnak kereszttelt u. n. többség mért nem állítja meg ezt az örülten vágató szekeret. Hiszen hol van az megírva, — hogy az országot egyedül Tisza István gróf volna képes kormányozni, hát annyira szegény ez a nagy többség, hogy más nem akad köztük. Érthetetlen, hogy ez a nagy párt lelkiismeretével össze tudja egyeztetni ezt a helyzetet. Mert lelkiismereti kérdés ez már. Mert ám nem lehet arról szó, hogy az ellenzék semmi áron sem hajlandó a mérsékelt házszabály revízióban részt venni. Igenis akar; sohasem mondta, hogy nem. Csak Tisza István gróffal nem akart. A Tisza név már magában véve is annyira félelmetes, hogy

s akkor újra minden oldalra hívták és küldték...

Másnap reggel mamát az öreg házaspár elvezette a gyümölcsösbe. Az asszony ott is mindent megpanaszolt s mindenért a „kegyelemből” tartott rokont okozta. Férje végre azzal szakította félbe, hogy nem arról akartak most mamámmal értekezni, de hát ha az asszonyoknak valami fontos beszédjük van, akkor mindig a semmit hordják elő. Mire neje újra sopánkodni kezdett, hogy nem elég ok-e az, egyet szólni ha az az ingyenélő Ferencz, a lehult férges almát ma itt hagyja pocskéká tenni?

— Csak rokonnal ne tegyen jót soha senki, mert megbánja s ezzel szuszogva-dohogva döcögött tovább.

Férje látta, hogy egészen rámaradt a fontos ügy megbeszélése, rögtön belé is fogott.

Elmondta, hogy ők bizony azért látnak minket oly szíves örömmel, mert azt vélik, hogy mama azzal a szándékkal jött velem hozzájuk, hogy házasuladó fiukat, Imrét megismerjük. És nekik az mindenkép kedvükre is van, hogy mama Imrét vette észébe s Imre is kedvére valónak talált engem. De...

De mielőtt a fiatalok együtt beszél-nének, előbb a szülők hozzák rendbe gyermekeik sorsát. Mert hát az ő két leányuk is férjhez menendő.

Lenne is kőrője mind a kettőnek. Ha-

nem husz-husz ezer forint hozományt kérnek velük. Az pedig jól meghuzná a birtokot.

— Ennyi tömérdek pénz! — sopánkodott erre az öreg asszony. — Bizony drága, igen nagyon drága, — dűnnyögte magában.

Férje rá se hallgatva folytatta, hogy ők azért szeretnék, ha mama egyetlen leányával annyit adna, a mi az ő két leányának hozományát kipótólná a gazdaságban. Szegény mamám hiába szabadodott, hogy látogatásunknak a világért sem volt más célja, csak azoknak az okmányoknak a beszerzése. Dehogyan hitték! Azt gondolták, sokalja, a mit kívántak s elkezdtek rábeszélni, hogy majd a ruházásom, élelmezésem nekik mind sokba fog kerülni.

És kérték a mamát, ne hamarkodja el határozatát. Másnap is lesz idő válaszra. — Vagy hát épen meghányhatja-vetheti otthon is.

Én ezalatt egyedül jártam a ház árnyasabb oldalán. Bosszusan, türelmetlenül hagytam ott a szép bamba ifju hölgyeket tükreikkel együtt s az én kedves gyámtyám szavai jutottak eszembe, a ki azt mondaná róluk: ezek őskori asszonyok, évezredek óta megmaradtak egyetlen foglalkozásuk mellett: esontokat, csigákat szurkálni a a fülökbe s orrukba s úgy várni az ősimádót. Évezredek előtt is ilyenek voltak ezek és évezredek múlva is meglesznek ép

igy a nélkül, hogy lelki életre ébrednének.

A ház szögletén, a fordulónál egy nyitott ablakba könyvek voltak halomba rakva. Eddig nem láttam a házba könyvet. Megálltam az ablaknál s bár ezek nagyon el voltak piszkolva, sorra néztem a címüket.

Nem hittem volna, hogy bár szörnyen rongyosan, de mégis itt van Carlyle és Taine és Chatubriand. *can*

— Mit csinálsz te itt egyedül, kis czukorbaba? — szólalt meg a szomszéd ablakból Imre.

— Nem tudtam, hogy ez a te birodalmad Imre. De hogy nyuzhatod el így a könyveidet? s két ujam közé fogva, mutattam föl egygyet a szennyes kötetek közül.

Imre fölkapogott.

— Azt hiszed, gyönyörűségem, hogy én öltöm magam azzal? Az bizony csak az ispán mulatsága. Én csak arra használom, hogy a Balhást tanítom velük apartírozni. De még az se szereti elhozni.

— Hát én akkor most rólad, Imre, jobbat gondoltam, mint azt megérdemelted.

— Hogyan! Tán nem elég volt annyi éven át annyi könyvet bemagolni? Utá-lom a nyomtatott betűt.

— Ha így gondolkodol, abból látni, hogy keveset tanultál; — azzal letettem a könyvet s elakartam menni.

— Megálj csak, aranyos? Ne nézz

ebben nem lehet bizni s amikor Tisza István grófnak tulajdon édes apja volt a legerősebb politikai ellenfele, akkor a magyar ellenzékétől nem lehet a t. szabadelvű pártnak zokon venni, hogy a mostani miniszterelnökkel szóba állani sem akar. A szabadelvű párt kezében van letéve az ország sorsa. Bárki más, kinek nincs sőtét multja, — akár tizedrangú tehetség is, kivezethetné a kormányzás szekerét. Az ellenzék nem akarja a végletekig vivni a harcot, — nem is akart harcot, — békét hirdettek, — békét ajánlottak. Hát már miért nem ejti el a mai kormányt a szabadelvű párt is. Mindjárt megvolna oldva a kérdés és az ország a rendes kerékvágásba jutna. Vagy nagyon silány lehet ez a szabadelvű párt, hogy úgy az orránál fogva vezeteti magát a miniszterelnök ur által, vagy csakugyan valamely külön, — de semmikép sem az önzetlenség — érdeke lehet benne, hogy zavaros állapotok legyenek. Nem merjük feltételezni még, hogy akik a husos fazék mellett ülnek — a zavarosban akarnak halászni — de ki tudja, nincs-e benne valami. A józan ész értelmes magyarázatot, olyat amely némi gyanút ne rejtene magában — nem találhat.

Tehát nem volt elég a kormány hajszája. A nemzet eddig még nem tanulta meg, miképp kell a lényegért a formát megszegni. Ujabb és újabb szemléltető példa kell hozzá. Vagy talán inkább az, hogy szokja meg az ország, miként lehet törvényeket tiporni. Lassankint annyi törvényt fognak összetiporni, — úgy fokozatosan — hogy nem marad törvény a törvénytárban s ez lesz a törvény, amit eddig a fordítottjának tekintettek. Szóval az anarchia létszen a jogrend. — Eh-eh — hát ez csak mégsem lehet így. Persze hogy nem. Csak az kell a magyarnak, hogy ne ijedjen meg mindjárt, ha kis erőszakot lát, — tanulja meg, hogy ha kell az erőszak a törvényes, az erőszak a jogos. És e nemzetnek szüksége van rá, hogy ez megrögződjék benne. Már a multban is bántották nem egyszer, — feltehető, hogy a jövőben sem fogják békében hagyni, hadd tudja meg tehát a nemzet, hogy nem szabad érzéketlenül túrni a bántalmazásokat, — mert bele szokik s akkor nem lesz képes a lényegre, — az alkotmányt, — a függetlenséget, — az önállóságot, — a magyar nemzeti államot megmenteni.

Igen-igen ezt akarja jelenteni a Tisza gróf legújabb kísérlete, hogy ex-lexben is feloszlattja a képviselőházat. Mindaz, amit eddig mutatott ez az erős kéz, micsoda

ehhez képest? Semmi. Elenyésző csekélység. S a nemzet már is kezdett éledni, már is kezdte fegyverét élesíteni, hát még ha csakugyan megtörténik a szinte elképzelhetetlen ex-lex-féle választás. Akkor fog még csak a nemzet igazán öntudatra ébredni, — akkor fog még csak igazán a magyar nemzeti állam őseréjében megifjehodni!

Igy kell a Tisza gróf taktikáját értelmezni és ő exellenciája mindjárt a legokosabb, a leghazafiasabb politikusként fog előttünk látszani. Csak hagyjátok őt manőverirozni, a generális érti a maga dolgát és fogadni merhetsz benne, hogy ő akarja megmenteni a hazát.

Senki se csodálkozzék hát rajta, hogy az országban hirdetik az ex-lex választásokat. Mert ha törvénytelenység — akkor ez vagy arra való, hogy ijesztés legyen — nem lehet feltételezni a királyról, hogy másképp gondolkozzék — mint a nemzet, — vagy ha nem ijesztés, — de csakugyan bekövetkező esemény, — akkor nyilván csak a nemzeti ügy nyer vele, — szent és bizonyos, hogy az egész nemzet egy táborban lesz, — egy zászló alá tömörülne ez esetben és akkor kerülne ki csak a magyar nemzeti állam igazán győztesen.

Egyelőre ugyan nem kérünk ebből, mert már csak a nemzetnek más dolga volna most, de hát ha elkerülhetetlenül próbát akarnak vele tenni, — nem félünk a próbától.

Maradjunk meg azonban az ijesztés mellett, már csak azért is, mert a feloszlás már most is megtörténhetett volna és egyáltalában nem kellett máskorra halasztani. Január 5-ike ugyan 1905-iki esztendőbe esik, de ép oly nap, mint a 18-ik napja e hónap és ha Tisza gróf szerint akkor már bele lehet a törvényességet magyarázni, akkor most is megtörténhetett volna.

Csak az év végét akarja Tisza kihuzni — aztán bucsut mond a politikának. Az új esztendő adja meg a nemzetnek az újévi ajándékot.

Ami késik — az nem mulik.

Irodalmi kör.

Szükséges-e ez Aranyosmaróthon? Nemcsak ott, de mindenütt, ahol arra való egyének vannak. Hogy Aranyosmaróthon vannak-e és annyian is, hogy egy irodalmi kört képezhessenek, az valószínű.

Ha nem is volnának annyian, az se baj. Hát csak odavaló tag kell? A vidéken — Barsban — is vannak, akik kiérdemel-

ez- vagy czicz-levessel; míg előbb a legkényesebb urak is megették a bűjtös bablevest. Pedig a mi a házunknál nem terem, arra mind készpénz kell.

Már következő reggel uton voltunk. Mama a legszívesebb marasztalásra sem akart tovább ott maradni s megkönnyebűlten lélekzett föl, mikor a csinos urilakot elhagytuk. A háziur még az utolsó perczen is lelkére kötötte mamának, hogy jól gondolja meg határozatát és csak jót határozzon.

Az uton a vagonban aztán mama elmondta nekem a házassági ajánlatot én pedig elmondtam beszédemet Imrével, a mint leirtam kedves gyámtyámnak. Mamám vetett s azt a reményét nyilvánította, hogy leánya semmi esetben sem tenné meg azt, a mivel Imrét fenyegette.

Igazán nem tudom, nem tenném-e meg? elmékedtem én. — De ha az lenne rólam végezve, hogy Bálmós családba kell beosztódnom, akkor okvetlen csak azt a szegény eltaposott Ferenczet választanám élettársamnak, mert azt hiszem, azok közt csupán neki van halhatatlan lelke.

Isten őrizzen attól is! — ijedt meg mamám.

Ez az igazság kedves gyámtyám s ha akarja, tudassa ezt az öreg Bálmóssal is.

Szerető gyámleánya

Magda.

ték, vagy már engedik következtetni, hogy ők egy irodalmi körnek munkás tagjai lehetnek. Tehát ezt az irodalmi kört az egész vármegyére vélem kiterjeszhetni. Sőt önkéntes belépéssel bármely vármegyebeli is tagja lehet a jó névvel ellátott irodalmi körnek. (Tiszteletből beavasztott tagok még távolabbról is lehetnek.)

A névvel kapcsolatban emlitem, hogy a névválasztás nagyon fontos. Tán kétségtelen, hogy annak nevével viselve, a kinek vármegyénk legtöbbet köszönhet, vagy a kinek az egész ország tisztel és ösmer, a kinek életéhez sok barsi emlék fűződik: Rákóczy Ferencz. Nagy Rákóczy, akit már méltónak talált az anyaföld méhébe fogadni — késő unokák nagy kegyessége folytán.

Szükséges-e Aranyosmaróthon irodalmi kör? Nem, ha csak azért legyen ez, hogy a másodrangú művelt osztályunk szórakozást nyújtson. Felolvasásokat rendezhet a polgári kör a maga kebeléből választottak által is. Van ott alkalma bőven. Ha meg nincs, az se baj; két-három kiküldött kéren fel valakit, aki e feladatnak megfelel. Hiszem, hogy lesz vállalkozó. Ez nemcsak egyszer eshet meg évenként, de hétről-hétre más és más felolvasót szerezhet magának a polgári kör — ingyen.

Tehát ezért nem kell irodalmi kör.

Kell-e azért, — hogy magyarosítsunk?

Ez nem árt az ügynek, de nem is használna. Ezt elérjük az előbbi által is. Mit használna itt az irodalmi kör, ha én — mint tagja — magyarul tudó szolgálom tótul beszéllek. Ez kell ide: aki magyarul tud, beszéljünk vele magyarul.

Cselédeink megválasztásánál is legyünk tekintettel arra, hogy magyarokat szerzőtessünk. Így a tótság szükségét fogja érezni a magyar nyelvnek.

Lehetek én bármely irodalmi körnek a tagja, ha azt, aki magyarul nehezen beszél, kinevetem, vagy csak megmosolygom. Tehát ezért még nem kell irodalmi kör.

Kell-e azért, hogy az elsőrendű művelt osztálynak legyen szórakozása a hosszú tél unalmas estéin?

Hát ezért se kell! Ezek mind a kaszinó tagjai. A kaszinó rendezzen felolvasásokat és más egyebet. Ha ott nincs arra való, akkor irodalmi kör nem létesülhet. De van! A legnagyobb része tagja lehet az irodalmi körnek. Miért nem rendez a kaszinó felolvasásokat? Mi a hivatása?

Minden este partikat csinálni benne. (Jó, jó, de ne csupán ezt.) Évenként egy tea- és egy táncestély. (Ezek sikeréről semmit.) A férfiak csak elvannak, elég kellemesen is néha, de a nőnek csak kétszer jut ki abból, hogy a kaszinó küszöbét átlépje.

Lám mily igazságtalanság!

Biz így nem feleség a feleség.

Hetenként lehet felolvasó est s ezen a nő is részt vehet.

Miért szükséges mégis az irodalmi kör? Az bizonyos, hogy a költészet és tudomány fejlesztése miatt.

Az irodalmi kör tagjai nem naponként, hanem hetenként, vagy kéthetenként jöhetnek csak össze. Legjobb azonban csak a havi összejövetel. Ezt a tagok rendezik. Nyilvános, tehát vendégek, hallgatók részt vehetnek.

Az irodalmi kör tagjai más körben is felolvashatnak majd, ha — mint előbb ajánlottam — felkérjük. Ekkor a tag, mint a kör képviselője megy. Hogy néhány tagtárs elkíséri ilyenkor — részletezésekre nyuló megjegyzés.

Tehát havonként egy gyűlés!

Ezen mutatják be a tagok termékeiket, fáradozásuknak gyümölcsét.

Igen, Barsban van annyi egyén, hogy egy szép irodalmi kört lehetne alakítani. Nem költők mind, — vers és prózairók — hanem tudománygyalmozók is vannak bőven.

Ezek is az irodalmat szolgálják.

Én azt hiszem, ha tenni akarunk valamit — ilyen írást kellene közzétennünk a megyei lapokban: Aranyosmaróthon irodalmi kör van alakulóban. A ki tagja óhajt lenni, levelező-la-

rám ilyen kegyetlen tekintettel azokért az ostoba könyvekért. Ha akarod gyönyörömm, hát a te kedvedért elolvasom valamennyit a mi itt van a kutya-szobában és még egy öllel!

— Ha nem magad kívánod az olvasást, Imre, akkor úgy sem lenne hasznod belőle. Azért csak hadd el.

— Dehogyan is! A legnagyobb hasznat kívánom érte. Ezt a te könnyű pöttöny kezeckédet.

— Ez neked igen is nehéz lenne, Imre. Azt hiszem, nagyon rossz lennék hozzád. Sőt meg vagyok győződve, hogy igen türelmetlen és gonosz lennék. De még arról se állok jót, hogy ez az én kezem, nem-e vetemednék a tettegességgig? Imre lusta tétovával nevetett.

— No bizony, a te csipetnyi kezeid nem tennének bennem valami nagy kárt.

— Magam is azt hiszem; és épen azért, Imre nem lehet! s ezzel ott hagytam őt.

Mamához mentem. Az öregur és neje nagy szeretettel fogadtak. Dicsértek, becéztek s az öreg Bálmós még azt is fölhozta, hogy első szerelmének tárgya épen olyan volt, mint én. Csak hogy az magas és erős volt és szőke, világoskék szemekkel; mert cseh leány volt, Prágából.

Neje is bólingatott fejével, de nagyon nehéznek találta az időket mert most a cseléd sem elégszik meg pénteken babó-

pon írja meg ezt a „Barsi Hirlap” szerkesztőjének.

Igen, szükséges irodalmi kör Barsban!
Igy fognak egyesülni a szétágazó erők.

Korentsy.

Közgazdaság.

Az iparvédő czimer.

Bár szerény köntösben, hangzatos szólamok híján, de annál nagyobb jelentőséggel jut napvilágra közgazdasági kormányzatunk egy igen okos határozata. Fontos lépés azon a téren, hogy kézzelfogható általános segédelmet nyujtsunk a szenvedő magyar iparnak. A czimerünk kizárólagos használatában rejő védelem éppenséggel nem kicsinylendő. A ministerium iparügyi vezérferfiái helyes irányba vágnak, mikor a honi termelés parazitáit — bár egyelőre még kiméletesebb eszközökkel — póránra veszik, mintegy izelítől a csakhamar következő erőlyesebb rendszabályoknak.

A rendelet, melylyel a magyar korona és czimer használata védő fegyverül iparunk részére tartatik fenn, az iparpártolási mozgalomnak sokat jelentő mozzanatát jelent. Az elvi jelentőség ugyan háttérbe szorul, mert hisz épp az ipartörvénynek 58. §-a eddig is nyujtott módot az álaraz mögé rejtő külföldi áru ellen, de sajnos, mint megannyi üdvös rendelkezés, ez is a sutban maradt és legkevésbé alkalmaztatik oly irányban, hogy a zsenge magyar ipar e révén is némi erőhöz jusson. A kereskedelmi minister ezen rendszabálya princzipiális jelentőséggel bír s mint ilyen sokat ígérő fejlődésnek utját van hivatva e téren megnyitni.

E korlátozásnak az egész vonalon leendő keresztülvitele csak egy lépéssel választ el a honi áruszármazásnak elegendőn alig méltányolható kötelező megjelölésétől.

A kereskedelmi minister a magyar koronának a magyar czimerrel együttesen vagy külön-külön iparcikkokban ékitmény gyanánt való használata tárgyában folyó évi 61.071 szám alatt valamennyi II. fokú iparhatósághoz rendeletet intézett, mely szerint a minister elrendeli, hogy oly esetekben, midőn az iparhatóságnak tudomására jut valamely iparcikkon a magyar czimernek vagy koronának ékitményszerű használata, ezen cikk származását kutassa s mindazok ellen, kik a magyar koronát és czimert együttesen vagy külön bebizonyíthatólag nem honi származásu ipari termékeken alkalmazzák avagy kereskedelmi forgalomba hozzák, az ipartörvény hivatkozott 58. §-a alapján a kihágási eljárást indítsa meg s annak folyamán mind azt fogantossítsa, amit az eredményes eljárás biztosítása érdekében szükségesnek tart, ha pedig személylyel vagy czéggel kapcsolatban való czimerhasználatot állapítana meg, erről az 1893. évi XVIII. t.-cz. 9. §-ában megjelölt hatóságot értesítse.

Sokszor elmerengek

Sokszor elmerengek egymagamba . . .
Képzetelem száll sólyom-szárnyain
S megpihen a pusztán, rónaságon
Kies falvaknak templom-tornyain

És ilyenkor úgy sajog a lelkem:
Mért hagyta el a pusztát, rónaság?
Itt, a zajgó emberáradatban
Itt érzem csak, hogy — mi az árvaság!

És vágyom vissza hozzád, — kedvedre
Te szép, virágos, szent pusztai rög: . . .
Vágyainknak vége-hossza nincsen
S közben az élet gyorsan lepörög . . .

Barna Marczell.

A szerelmes levél.

Tranquille ur, a derék lámpagyáros és példás családapa, ebédutáni szivarját szívta, mikor madame Tranquille, a ház urnője, gondolatlejtés arczczal hozzálépett.

— Etienne, fontos közlendőm van — mondta mme Tranquille.

— Fontos közlendőd . . . este?

— Igen, barátom. Mert megakartam kimélni egész napodat. Nem akartam, hogy egész napod munkáját elrontsa az a kellemetlenség, mert igen kellemetlen a hír, amelyet közlök veled.

Tranquille ur nyugtalanul tekintett a nejeére.

— De hát miről van szó?

— Arról, hogy rút dolgok történnek a házadban.

— Ah!

— Képzeld, mit találtam a leányod ruhájának a zsebében?

— A leányom . . . ruhájának . . .

— A zsebében, igen. Amikor ma reggel szemlét tartottam a leányod ruhájára fölött, az egyik zsebében — szerelmes levelet találtam.

— Ah!!

— Szerelmes levelet!

Tranquille urnak a fejébe szökött a vér; pillanatig bambán nézett a feleségére, aztán hirtelen éktelen zajjal kiáltozni kezdett:

— Rosalie! . . . hol van Rosalie! . . .
jöjjön azonnal ide Rosalie!

Mme Tranquille megijedt. Sohasem látta még ilyen felindultan a férjét.

— Etienne! kérlek, Etienne . . .

— Hol van a leányom?!

— Engedj beszélnem előbb . . . Rosalie most a kertben van. Mielőtt felelősségre vonnád, jobb lesz, ha felolvasom előtted ezt a levelet.

Tranquille ur nagy nehezen lecsillapodott.

— Halljam tehát a levelet!

— Felolvasom . . . rettenetes dolgok vannak benne. Tehát:

„Drága mindenségem! . . .”

— Drága mindenségem! — pattant közbe Tranquille ur . . . Mindensége! Tehát már történt is valami? Folytasd, folytasd!

„Drága mindenségem! Már két napja mult, hogy nem láttalak . . .”

— Tehát látták is egymást? még pedig két nap előtt?

„ . . . és a szívem telve keserőséggel, kimondhatatlan bánattal, mert tilos szeretnem azt, akit az ég is nekem rendelt. A te lelketlen atyád . . .”

— Ah! ah! . . . lelketlen atyád? folytasd, az valóban érdekes levél.

„ . . . A te lelketlen atyád, aki a szive helyén is aranyakat melengest határtalan fukarságában inkább eladná a leányát, semmint boldoggá tegye . . .”

Tranquille ur dühösen pattant fel:

— De hisz ez az ember lázító! El kell fogatni! Le fogom tartóztatni!

— Türelem, Etienne még nem fejeztem be.

„ . . . Ezt azonban én sohasem engedhetem meg. Amíg utolsó leheletem tart, küzdeni fogok érted, ha kell, elrabolok! Küld üzenetet e levél vivőjével, hol találkozhatom veled titokban — holnap?”

— Ez az egész — fejezte be a levél-olvasást mme Tranquille.

— Botrány, szégyen, hogy Franciaország fővárosában ilyen leveleket juttathasson egy gazember egy uri család leányának a kezébe. Hova sülyedtünk!

— Dátum, aláírás nincs a levélen . . . azaz . . . várj csak! Ah!

— Talán még valami gyalázatoságot fedezettél fel?

Mme Tranquille bámulva nézte a levelet, mintha csak most fedezte volna fel. Forgatta, meg ismét olvasta s egyszerre kacagva nyujtotta oda férjének.

— Nézzed csak: „1885.”

— 1885? . . . hát ez mit jelent?

— Azt jelenti, hogy most látom csak: ez a te leveled!

— Az én levelem?

— Igen . . . 1885-ben irtad, három hónappal az eljegyzésünk előtt és pedig nekem irtad e levelet, amely akkor oly boldoggá tett.

Tranquille ur egyszerre ellágyult és a kabátja belső zsebébe rejtette a levelet.

— Majd én őrzöm meg a te szerelmes leveleidet, mert nagyon rossz példát vehetnének rólunk a gyermekeink, ha megtudnák, milyenek voltak a szülőik fiatal korukban.

Paul Hervieux.

H i r e k.

József Ágost főherceg vadászatai.

A fenséges ur kisjenői uradalmában és mezőhegyesi bérelt területén e napokban fejezték be a nagy téli vadászatokot, melyeken sok előkelőség vett részt. József Ágost főherceg, mint egyike a legügyesebb lövőknek, a hat napon át tartó vadászat közben 1176 vadat terített le, míg neje Augustia főhercegnő, aki szintén szenvedélyes vadász és szintén részt vett a vadászatokon 462 vadat ejtett el.

Kohl Medárd Romában. Kohl Medárd püspök Romába utazott, hogy a hercegprímásnak szerencsekívánatait tolmácsolja a római pápa előtt.

Thaly Kálmán kitüntetése. A berlini akadémia fenállásának kétszázéves fordulója alkalmából gyönyörű plaketteket vertett, miknek egyik példányával kitűnő történettudósunkat, Thaly Kálmánt is megtisztelte. A magyar tudományos világ, melynek Thaly egyik kiváló büszkesége, úgy mi is, örömmel veszünk tudomást erről a külföldről jövő elismerésről.

Kinevezés. A főispán Tócsy Elemér végzett joghallgatót, Dr. Kiss Mihály népszerű árvaszeiki elnöknek rokonát díjas közigazgatási gyakornoká nevezte ki.

Közigazgatási bizottság. A december havi közigazgatási ülés 13-án tartottak Kazy János főispán elnöklete alatt, a melyen Katona Gyula törvényhatósági állatorvos jelentéséből megtudtuk, hogy Barsvármegyében az állategészségügyi viszonyok kedvezőtlenek voltak, a mi annál szomorubb, mert a jószágnak az ára amugy is nagyon leszállott és így a szegény népet érzékeny anyagi veszteség éri, ha a jószág még hozzá meg is betegszik, vagy elhul. A szokásos többi jelentések is tárgyalás alá kerültek.

Orgonaszentelés. Ohajon a mult héten szentelte fel a hivek adakozásából beszerzett új orgonát Lulicsek Izidor verebélyi esperes plébános. A gyűjtés érdeme Kraffszky József ottani plébánosé, ki már évek óta lelkesítette hiveit az adakozásra. Ernyedetlen fáradozását végre siker koronázta.

Eljegyzés. Weisz Gyula, a Pesti Magyar kereskedelmi bank tisztviselője eljegyezte Weinberger Margit kisaszszonyt, Weinberger Mór gabonakereskedő leányát Aranyosmaróthon.

Vármegyei közgyűlés. Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 15-én tartotta rendes évnegyedes közgyűlését, a melynek tárgysorozatából figyelmet érdemel a Barsvármegyében létesítendő telefonhálózat megvalósulása. A közgyűlés e célra 1%-os vármegyei pótdadót szavazott meg. A telefonhálózat kétségtelenül szükséges, ha nem is ép abból a szempontból, hogy a hivatalok gyorsabban érintkezessenek egymással, ami szintén nem árt, csak használhat a közügynek, de abból a szempontból okvetlenül, hogy ez által Barsvármegyében az ipar és kereskedelem nagyobb lendületet fog nyerni. Öröndetes jelenségnek tartanók, ha a telefont a magánosok is minél többen bevezetnék és van okunk hinni, hogy az meg is fog történni. Az 1%-os pótdadó egyáltalán nem oly súlyos teher, a mely fontos közgazdasági értékkel fel ne érne, de másrészt úgy jósolják, hogy az a kis teher sem fogja sokáig nyomni a vármegye közönségét, mert az állam átveszi az ország összes telefonhálózatát, ami annál is inkább valószínű, mert amugy is mindenféle magas összegekkel járult hozzá a telefonhálózatok létesítéséhez. — A második érdekesebb tárgyat képezte a közgyűlésnek Ambrózy István báró és Kosztolányi Auré

ügyvéd indítványa, hogy a vármegye szavazzon bizalmat a kormánynak. Véleményünket és az eredményt jó részt lapunk vezércikkében mondtuk ugyan el, de azért itt is fel kell említenünk egyet-mást róla. Így például megemlítendőnek tartjuk többek között azt, hogy a közgyűlésen sokkal többen voltak jelen a bizottsági tagok közül, mint a mennyien szavaztak. Sokan úgy látszik szándékosan tartózkodtak szavazástól, egy részük bizonyára meggyőződésből, más részük bizonyos egyéb tekintetektől. Ezt azt jelenti, hogy akik nem szavaztak, azok egyáltalában nincsenek elragadtatva Tisza István gróf böles apintatától, ha már ép nem is akarnak nyíltan foglalni állást ellene. Ezzel is dokumentálni véljük, hogy Barsvármegyében épenséggel nincs többségben a kormánypárt, még ami a bizottsági képviselőket illeti is, mert a nagy közönséget illetőleg szent és bizonyos kétségbe sem vonható. Részünkről felette sajnálni tudjuk, hogy létezhetik oly meggyőződés, a mely nem tekinti helyesnek a kormány politikáját és még sem meri nyíltan kifejezni. Annál inkább kell azonban dicsőretnünk azokat, akik ki merték fejezni nyíltan, hogy nem szavaznak bizalmat a kormánynak. A gyászos eredmény a hivatalos felsőbb-ségek pressziója következtében jöhetett csak létre. Külön kell megemlítenünk, hogy Simonyi Béla, a vármegye alispánja az indítvány ellen szavazott. Hogy miért, ennek bizonyára nem abban van magyarázata, mert érdeke volt benne, hanem — mert egy „Simonyi” sosem lesz hűtelen elveihez.

Gyászhir. Hegedűs Mór, az államépítészeti hivatal mérnökét sulyos csapás érte, édes anyját vesztette el. Fogadja részvétünket.

Az adókiadó bizottságok és a kereskedők. Az ország minden vidékéről beszerzett adatok arra vallanak, hogy az adókiadó és felszámolási bizottságokban a kereskedők nincsenek kellő arányban képviselve. Ennélfogva az O. M. K. E. elhatározta, hogy akciózt indít e szembevívó aránytalanság megszüntetésére és a kereskedők jogos érdekeinek védelmére. Akciózójából kifolyólag a kellő adatok esatolásával fölterjesztést nyújtott be a pénzügyminis-teriumnál, ahol azt az ígéretet nyerte, hogy a kereskedők jogos kívánságát a kellő figyelembe fogják venni és a megfelelő intézkedéseket megteszik. Az egyesülés ezenkívül oly arányban is folytatja ebbeli akciózóját, hogy most felhívta összes kerületeit, hogy illetékes törvényhatóságai is tegyék meg a szükséges lépéseket a kereskedőknek az adókiadó és felszámolási bizottságokban való méltányos és kellő képviselése érdekében.

A gyermek egészsége a legföltettebb családi kincs. Ha a gyermek a Zoltán-téle csukamájolajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellenálló, edzett lesz. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb, mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyasztanának csukamájolajat, s e célra nincs kiválóbb a Zoltán-félenél, mely kapható 2 koronáért Zoltán B. gyógytárában Bpsten és a helybeli gyógyszerárakban.

A mamelukok rovatához. A tászári és zsitvaújfalusi körjegyzőséghez tartozó falukból is került egy két bizalomból puffadó távirat a kormány részére, amihez ugyan nem volna szavunk, ha meg nem történt volna az, hogy Szelepcsényben daczára annak, hogy tótajku a lakosság — a képviselő testület sehogy sem akart tudni erről a bizalomnyilvánításról és a bíró a jegyzővel mégis elküldte a képviselőtestület nevében a bizalmi táviratot. — Különben ez csak „egy kis formaszegés”, amiért bizonyára a hajuk szála sem fog meggörbülni. Ez az erős kéz politikája.

A nem okleveles gazdatisztek gyakorlati vizsgálója. Tallián földmivelésügyi miniszter a nem okleveles gazdatiszteknek a gyakorlati vizsga letétele esetén kiállítandó bizonyítvány szövegét végleg

megállapította. Ez újabb rendelkezés szerinti, miután a nem okleveles gazdatisztek gyakorlati vizsgálatai egyenértékűnek deklaráltak a m. kir. gazdasági tanintézetek végbizonyítványaival, azért azok tulajdonosai a gazdatiszti törvény 5-ik szakaszában felsorolt birtokokon a törvény életbeléptetését követő ötödik év után is bármikor akadálytalanul alkalmazhatók és az illető alkalmazásának megfelelő gazdatiszti címet is használhatják.

27 év nagy idő egy lap életében. A „Pesti Hirlap” hazánkban kétségtelenül legelterjedtebb napilap, most lép imár 27-ik évfolyamába. E hosszú idő alatt valóban oly mély gyökeret vert a magyar olvasóközönség szívében, hogy arra nincs is példa az országban. Pedig nincs benne semmi csodálni való. Hiszen a „Pesti Hirlap”-ot mindenki olvassa, — az is, aki nem ért egyet a politikával; minden időben imponált a közönségnek függetlenségével, őszinte szókimondásával, meggyőződésekkel fel- és lefelé bátor hirdetésével. Ebben rejlik népszerűségének titka. Amihez járul az olvasóközönség szempontjából való másik nagy előnye, hogy a legtöbb és legváltozatosabb tartalommal jelenik meg napról-napra, vasárnapi és ünnepi számai egész kötetek; előfizetőinek a szerkesztői üzenetek gazdag mindennapi rovatában jó tanácsos, fölvilágosítással szolgál, kitűnő divatlapot küld nekik féláron s egész évre szóló hasznos könyvet — diszes képes naptárt — ad nekik karácsonyi ajándékkul. Szpecialitásai is vannak a „Pesti Hirlap”-nak, melyek minden más napilap fölfele helyezik: minden nap közöl eredeti és külföldi tárczát, humoros cikkeket, (Kis komédiák), Esti levelet aktuális kérdésekről a kitűnő író és böleselő Tóth Béla tollából; színház és vegyes rovata a leggazdagabb. Ily előnyös tulajdonai révén a legjobb lélekkel ajánlhatjuk t. olvasóink pártfogásába a „Pesti Hirlap”-ot, melynek előfizetési ára egy óra csak 2 kor. 40 fillér s az a kiadóhivatalba címzendő: Budapest, V., Váci-körut 78., honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

Nemzeti Sport. Az egyetlen magyar sportlap, amely európai szinten álló kritikai szellemben fölfeleli a sport minden ágát. Vívás, atletika, torna, football, lawn-tennis, uszás, evezés, vadászat, céllövés, jég-sport, automobil, ló-sport, fényképezés rovatai hű képét adják az egész világ sportjának. Szerkesztők Dr. Nagy Béla fő- és Moór Jenő segéd szerkesztő a legkitűnőbb sporterőktől támogatva. E rendkívül érdekes hetilap tulajdonosai Leopold Gyula, az általános tudósító szerkesztője és Fodor Károly műgyememi vivőmester, nem kímélnék költséget, időt és fáradságot, hogy a „Nemzeti Sport” mely számos kiváló egyesület hivatalos lapja, minden tekintetben megfelelően hivatásának, miért is minden sportbarátnak legmelegebben ajánlható. Az előfizetési díj egész évre 12 kor. fél évre 6 kor. és negyed évre 3 korona a kiadóhivatalba: Budapest, Erzsébet-körut 54 küldendő.

Borhamisítás Franciaországban. A francia kamarában most tárgyalják az élelmiszerek és italok hamisításának megtorlására irányuló törvényjavaslatot. A tárgyalás folyamán számos leleplezést tettek a francia borok hamisítása tekintetében. Így nemrégiben rájöttek arra, hogy Bordeauxban a borhamisítók kétszázötven embert foglalkoztatnak csupán ilyen írott árlapok és prospektusok készítésével. Az ilyen borok hordójáért 140—160 frankot megfizet a publikum, pedig 20—30 frankot sem érnek. S ezek az üzemek annál veszedelmesebbek, minthogy a hamisított lőréf főleg a családi asztalokra sikerül be-cesmepészni.

Leopold Gyula, az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetési iroda tulajdonosa Budapesten közel 10 év óta fejt ki agilis tevékenységet, hogy a sajtó és hirdetőik érdekét összeegyeztesse. Bárán állitható, hogy Leopold Gyula irodája nagyban hozzájárult, hogy a reklám hazánkban is tervszerűen és hatásosan fejlődjék,

hogy a kereslet és kínálat legkényelmesebb és legolcsóbb közvetítője minél jobban emelje a forgalmat és befolyásolja a versenyt. Ismerik ma már a kereskedelmi, gazdasági- és ipari üzletek, vállalatok, hogy az állandó, ügyes és észszerű reklamozás emeli hírnevüket, növeli forgalmukat, gyarapítja vagyonukat. Nem oly könnyű azonban a sikeres reklamozás; nagy gyakorlat, tapasztalat, tudás és szorgalmas munka szükséges ehhez. Tudomásunk szerint Leopold Gyula nagy apparatussal dolgozó irodája felel meg kitűnően hivatásának és örvend nagy bizalomnak, miért is nemcsak a legnagyobb magyarországi, hanem a legtekintélyesebb és legelőkelőbb külföldi cégek is állandó üzletfelei, mert kiváló szakértelemmel, felülmulhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel és nagyon szolid árak mellett eszközöl bármiféle hirdetéseket, reklamokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint a külföldi lapokban és naptárakban.

Törvénykezés.

Párviadal:

A társadalmi felfogásnak és az államhatalom által alkotott jogrendnek sajátos collisiója nyilvánul ezen büntető cselekményben.

Amit az első mintegy kötelezőleg előír, — azt az utóbbi könyörtelenül sújtja.

Ily esetben ítélkezett a napokban az aranyosmaróthi kir. törvényszék büntető tanácsa is.

Lutz József kir. törvényszéki jegyző és Harkányi Gyula joghallgató még a nyár folyamán párbajt vívtak, mely alkalommal Harkányi Gyula a jobb karján szenvedett oly súlyos sérülést, — hogy harezképtelenné vált.

A kir. ügyész vádindítványa alapján a törvényszék büntető tanácsa Lutz Józsefet 6 napi, — Harkányi Gyulát pedig 4 napi állam fogházra ítélte.

A büntetés kiszabásának a kir. törvényszék Lutz József terhére sulyosító körülménynek vette hogy hasonló cselekményért egy ízben már büntetve volt, ezzel szemben azonban enyhítőnek; hogy mint tartalékos tiszt a cselekményt kettős; — és pedig társadalmi és katonai kényszer behatása alatt követte el.

Harkányi Gyulánál enyhítő körülménynek vétetett fiatal kora, büntetlen előélete, — ezzel szemben sulyosítóknak hogy a párbajra az okot ő szolgáltatotta.

Az ítélet azonnal jogerőre emelkedett.

Amiért az apját verte meg.

Valkovics Miklós kisvezekényi lakos folyó évi július 26-án atyját, idb. Valkovics Gergelyt a miatt, mivel ez őt megszidta, fojtogatni kezdte, majd pedig egy felkapott fával fején és testének többi részén úgy megsebesítette, hogy idb. Valkovics Gergely a fiától elszenvedett sérülések miatt 20 napon belül munkaképtelen volt.

E miatt állott Valkovics Miklós a folyó évi december hó 20-án törvényt, mely alkalommal őt a bíróság büntetlen előéletére és akkor italos állapotára való tekintettel csak 6 heti fogházbüntetésre ítélte. Kir. ügyész és a tettét megbánt vádlott az ítéletben megnyugodtak és így az jogerőssé vált.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad fölvilágosítást a tudakozódnak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

R. urnak Ujbánya. Eljön annak az ideje is még: mindent nem lehet egyszerre; várjon türelemmel.

D. B. urnak Budapest. Sok szerencsét kívánunk hozzá, mi is azt a nézetet valljuk, hogy annak sikerülni kell.

F. H. urnak Brogyán. Tossák csak részletesen megírni az esetet, — előbb nem válaszolhatunk rá.

Kételkedő. Lehetséges, de nem egészen bizonyos. Kitérés, mást nem tanácsolhatunk, a stül galamb nem repül az ember szájába.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefű
czukorkánál!
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak **RÉTHY-félét** fogadjunk el!

ELADÓ
iskola-hegedű teljes felszere-
léssel jutányos áron.
Bővebbet: a kiadóhivatalban.

A „NYITRAMEGYEI ELLENŐR“ kiadásában e napokban
jelent meg

DOMBAY HUGÓ VERSEINEK

Ára 1 korona. **ELSŐ KÖTETE.** Ára 1 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában és Huszár István könyv-
kereskedésében Nyitrán.

Hangverseny Grammophon!

Beszél, énekel
és
zenél.

Rendkívül érde-
kes szórakoztató
eszköz családok
részére, vendég-
lőknek és kávéhá-
zaknak.

Nagy választékban raktáron
30 frttól 200 frtig.

Lemezekből dus választék.

Klein Sándor

órák és ékszerésznél Léván.

Kedvező fizetési feltételek.

A jelenkor
csodagépe!

Több ezer repro-
dukezió a világ leghire-
sebb művészeitől.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindennemű könyvnyomdai
munkák a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig elkészí-
tésre jutányos árak mellett el-
vállaltatnak. ● ● ● ● ●

A t. megrendelők meghívására
megbizottamat készséggel bo-
csájtom rendelkezésre. ● ● ● ● ●

Vidéki megrendelések
postafordultával. ● ● ● ● ●

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi
papirgyárak dus választéku
raktára. ● ● ● ● ●

Levélpapír különlegesség.
● ● ● ● ●

Központi előfizetési iroda az
összes bel- és külföldi hírlapok
és folyóiratok megrendelésére.
● ● ● ● ●

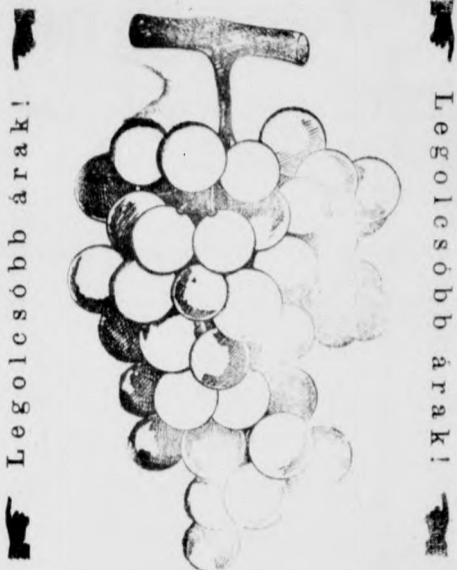
Teljes irodai berendezések.
● ● ● ● ●

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Visontai rizling és

— kadarka-ujbor. —

Szikcziói fehér ó-bor
1900. évi termés.

Kapható:

SIMKO ADOLF-nál

Aranyosmaróth.

Nagyobbvételnél árendemény

!!! Karácsonyi ajándéku alkalmas ujdonságok !!!

Fényképalbumok, képeslevelezőlap albumok, emlékkönyvek, dobozlevélpapírok (különbéféle alak- és formában), finom bőrteteszék, íróasztali felszerelések, festékdobozok, (víz-, olaj- és pasztelfestékek), jászolok, Bethlehemek, üdvözlőkártyák, kihuzóképek.

Diszkötésű ifjúsági elbeszélések, képes könyvek, utleirások, regények. Magyar Könyvtár, (Egy füzet 30 fillér.) Fülleres könyvtár, (Egy kötet 50 fillér.) Egyetemes regényár, (Egy kötet 1 kor.) Kincses kalendárium és egyéb naptárak.

Karácsonyi és ujévi képeslevelezőlapok

(Uj minták) bő választékban kaphatók

BRUNCZLIK I. könyv- és papirkereskedésben
Aranyosmaróthon.

Élő halak

a karácsonyi ünnepekre már most megrendelhetők Weisz Ede üzletében,
Aranyosmaróthon.

F. M. K. E. levélpapír

csinos dobozokban
eredeti gyári áron kapható
Dóczy könyvnyomdában.

KLEIN SÁNDOR órás és ékszerész Léván,

ajánlja dusan felszerelt

óra-, ékszer- és ezüstáru-üzletét

Kivonat az ezidei árjegyzékből:

Arany férfi óra	80 koronától feljebb
Arany női óra	28
Ezüst férfi- és női-óra	12
Arany karperecz	16
Arany gyűrű	5
Arany függő	3
Ezüst karperecz, broche, cravattatű	2
Arany- és ezüst nyakék	4

Nagy választék mindennemű legdivatosabb ékszerekből különféle drágakövekkel.

„Sandrik“ ezüstáru-gyár készítményeiből nagy választék eredeti gyári áron.

Legfinomabb china-ezüstárukból gyári raktár. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UJDONSÁGOK

őszi és téli női kalapokból

valamint

női- és férfidivat cikkekéből

megérkeztek

WEISZ EDE

áruházában Aranyosmaróth.

NŐIFELÖLTŐK

nagy választékban.

16-2*